HVALSØ BYLAV

Beretning den 9. februar 2017

Velkommen til den anden generalforsamling i Hvalsø Bylav. Vi skal imidlertid ikke glemme, at vi er en forening, der startede som Hvalsø Grundejerforening for 110 år siden. Vi har derfor været en af byens medspillere i mange år.

Ved sidste års generalforsamling blev Ole Knudsen nyvalgt som bestyrelsesmedlem. **Bestyrelsen** konstituerede sig således: Ole Knudsen og Finn Nør-Pedersen som bestyrelsesmedlemmer, Kasper Eliassen som kasserer, Keld Buciek som næstformand og Gert Fabrin som formand. I den sidste tid er kassererposten overgået til Finn Nør-Pedersen, eftersom Kasper Eliassen træder ud af bestyrelsen. Det gør Keld Buciek i øvrigt også.

Vi har i årets løb afholdt otte ordinære bestyrelsesmøder. Derudover har medlemmer af bestyrelsen deltaget i en lang række møder med forskellige temaer i forhold til bestyrelsesarbejdet og i forbindelse med byudviklingen af Hvalsø.

I dette andet år med navnet bylav kan vi konstatere, at **navneskiftet** har været med til at fremme vor virksomhed. Mange af vore nye medlemmer kommer fra dele af byen, hvor vi ikke tidligere har været repræsenteret. Vi har også haft henvendelser fra andre grundejerforeninger i byen med henblik på samarbejde. Ordet bylav signalerer i højere grad en enhed for hele Hvalsø end vort tidligere navn grundejerforening. Denne større spredning giver flere input til bestyrelsen til glæde for såvel gamle som nye medlemmer. Vi må dog også erkende, at navneskiftet stadig volder lidt problemer, idet vi er blevet spurgt, om der er tale om to foreninger.

Vi oprettede forrige år en åben **Facebook**-gruppe med navnet Hvalsø Grundejerforening, som siden ændrede navn til Hvalsø Bylav, tidligere Hvalsø Grundejerforening. Vi er blevet stadig flittigere til at lægge materiale ud om bylavets aktiviteter og også om andre emner af interesse for vore medlemmer. Vi har 106 likes på hjemmesiden. Det lyder måske ikke af meget, men adskillige af vore opslag når ud til langt flere. I lighed med forrige år er specielt opslagene om adgangsvejen til Hyllegårdsudstykningen gennem Den grønne Kile blevet set og delt af mange. Opslag om byens indre liv, f.eks. om mejeriet når også mange. Flest nåede dog den kedelige historie om løsladelsen af børnelokkeren. Vi ser med tilfredshed, at vore synspunkter bliver bredt ud også ad denne vej. Vi opfordrer vore medlemmer til at bruge Facebook.

Med oprettelsen af Facebook-gruppen har vi som nævnt i sidste års beretning skruet ned for vore aktiviteter på foreningens hjemmeside www.hvalgrund.dk. Den bliver dog stadig brugt som genvej til kontakt med bestyrelsen.

Vi har flere gange efterlyst e-mail adresser på vore medlemmer. Der er heldigvis mange, som har indleveret dem. Det har betydet, at vi nu har udsendt **medlemsorientering** med mellemrum. Heri nævner vi kort, hvad vi beskæftiger os med og kommer med oplysninger af interesse for vore medlemmer. Vi har ligeledes sendt høringssvar og kommunens svar på vore henvendelser ud til vore medlemmer. Årsberetningerne vil også blive sendt til medlemmerne.

Det har givet en meget bedre **dialog** mellem medlemmerne og bestyrelsen, og flere af disse henvendelser har givet anledning til dialog med kommunen. Et eksempel herpå er en henvendelse til kommunen om kommunens tilsynspligt i forbindelse med snerydning af fortove. Kommunen opfordrede os til at melde problemer til kommunen via kommunens hjemmeside, og efter de erfaringer, vi har hørt om det, er kommunen hurtig til at udbedre f.eks. huller i vejen.

Som noget nyt sender vi link ud til nogle af kommunens lokalplaner og politikker, så vore medlemmer har mulighed for at fortælle bestyrelsen, hvad vi skal skrive i vore høringssvar.

På sidste generalforsamling blev kommunikationen med medlemmerne drøftet, og vi mener, at vi nu er nået et langt skridt på vejen med vore udsendelser på e-mail. Vi mangler dog som nævnt stadig en del e-mail adresser. Desuden har vi konstateret, at en del af vore medlemmer er fritaget for at modtage elektronisk post af forskellige grunde. Disse medlemmer har vi tilbudt, at de kan modtage vore orienteringer direkte i postkassen.

Bylavet har haft en del **henvendelser** fra ejendomsmæglere, som har ønsket oplysninger både om enkelte huse og andre forhold i byen. Kommunen sætter mange projekter i gang i løbet af et år, og også her har vi bidraget med viden til interne og eksterne konsulenter i mange forskellige sammenhænge.

Som noget nyt har vi deltaget i **Vandrefestivallen**, hvor vi havde en byvandring med fokus på områdefornyelsen. Formålet var dels at gøre Hvalsø synlig i en større sammenhæng og dels at give interesserede mulighed for at se nogle af de steder, hvor der sker ændringer i byen. Der deltog omkring 20 personer i byvandringen. På opfordring overvejer vi at gentage en sådan byvandring. De historiske byvandringer overlader vi gerne til Egnshistorisk Forening og lokalarkivet.

Vi er blevet ved med at annoncere i **Hvalsø Bio** for at gøre opmærksom på vor eksistens, og vi ved, at vor annonce bliver set.

Vi kan også mærke en **større synlighed** gennem omtale af vore aktiviteter og høringssvar i lokalpressen. Det samme gælder, når vi deltager i borgermøder.

Foreningens **medlemstal** ligger på ca. 235, og eftersom de fleste medlemskaber dækker en husstand med flere medlemmer, har vi mange personer bag os. Vort medlemstal har været stabilt, idet fraflyttede m.v. opvejes af nye medlemmer.

Årets mest synlige aktivitet har endnu en gang drejet sig om **adgangsvejen til Hyllegårdsudstykningen**. Hele sagen har været meget omtalt, og den er stadig i gang. Sammen med Grundejerforeningen Enebærhaven har vi klaget over beslutningen til Natur- og Miljøklagenævnet, og to gange har vi fået ret. Historien nåede langt ud over Hvalsø, idet TV2 Lorry bragte et indslag om problemstillingen.

Efter indkaldelse af forslag til ændret vejføring har kommunen nu genfremsat det oprindelige forslag, som i øjeblikket er i høring. Vi vil atter komme med et høringssvar, eftersom vi synes, at vort forslag om en kombineret sti til cykler og gående ned gennem Den grønne Kile og en asfalteret vej ud til Åsen er den bedste løsning. Vi sender naturligvis høringssvaret ud til vore medlemmer.

En meget synlig og omtalt aktivitet i årets løb var kransenedlæggelsen ved Søtorvet. Sammen med Menighedsrådet og Egnshistorisk Forening afholdt vi den 1. april et arrangement, hvor de tre foreninger

hver især berettede om vore holdninger til **Søtorvet** og nedrivningen af bygningerne langs Hovedgaden. Vi nedlagde en krans ved Hvidsø, som var det mest bevaringsværdige hus. Kransen blev liggende på stedet adskillige uger, indtil det en nat dukkede op på menighedsrådsformandens fordør. Det velbesøgte arrangement bød også på mulighed for at kikke ud af kirketårnet og sluttede med en dialog om projektet. Vi tilkendegav, at vi hverken var imod flere butikker eller flere almennyttige boliger, men at vi syntes, at en del af byens sjæl og kulturmiljø blev ødelagt gennem det markante byggeri.

Kommunen udsendte en naboorientering i forbindelse med bygherrens ønske om bl.a. udvidelse af højden på byggeriet. Heldigvis var nogle af vore medlemmer opmærksomme og sendte naboorienteringen til bestyrelsen, eftersom kommunen havde glemt at sende den til os. Vi ønskede ikke, at kommunen skulle give de ønskede dispensationer, men vort ønske blev ikke fulgt.

Vi har fået adskillige henvendelser vedrørende kommunens andel af økonomien i de almene boliger og undersøgt det nøje. Selvom der er tale om store beløb, mener vi ikke, at der overtrådt regler. Her som i andre tilfælde er det dejligt med engagerede medlemmer og andre borgere, som med og uden vor medvirken undersøger problemstillinger til bunds.

Rema 1000 har gennem adskillige år søgt at etablere sig i Hvalsø. Vi har haft møde med koncernen og fået at vide, at de stadig er meget interesserede i at bygge en butik her i byen.

Meget synlig har **byudviklingsprojektet** Vores Hvalsø også været. Vi har deltaget på sidelinjen, eftersom vi var med til at skubbe processen i gang for 2 ½ år siden. Der har været afholdt mange møder, kommunen har brugt på den forkerte side af 2 mio. kr. på projektet, men der er endnu ikke sket så meget. Siden sidste år er der blevet udarbejdet en vision for byen, og der er beskrevet et projekt, som er samfinansieret af staten og kommunen. Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter har bevilget 3 mio. kr. og Lejre Kommune 6 mio. kr. Dette projekt påbegynder sit arbejde i løbet af foråret, og vi opfordrer vore medlemmer til at deltage. Der er ved at blive planlagt et offentligt møde, hvor man kan høre mere om projektet og de arbejdsgrupper, som skal nedsættes. Til at koordinere denne indsats bliver der nedsat en styregruppe, hvor bylavet har fået en plads. Mange gode kræfter har deltaget i et eller mange møder, og det, at processen har trukket så meget ud, har fået adskillige til at melde fra igen. Områdefornyelsen er imidlertid en chance til at få udført nogle opgaver her i byen, som vi ellers ikke havde mulighed for. Det gælder bl.a. trafiksikring og forskønnelse af byen. Projektet omfatter Hovedgaden, Søtorvet og Skolesøen samt nogle af de områder, der ligger op hertil. Resten af byen kan ikke få del i de bevilgede midler. Vi blev tilbudt at få adgang til at være medadministrator af Vores Hvalsøs Facebookside. Vi takkede nej, eftersom vi mente, at vi kunne komme i konflikt med vor egen Facebookside.

En af de ofte omtalte bygninger i forbindelse med byfornyelsen og i andre forbindelser er **det gamle mejeri**. En iværksætter henvendte sig til Egnshistorisk Forening og os med henblik på at undersøge mulighederne for at købe og anvende mejeriet til forskellige formål. Vi afholdt et offentligt møde på mejeriet en lørdag formiddag, hvor interesserede kunne møde os og tale med os om mulighederne. Udfordringen med at købe og specielt sætte mejeriet i stand var for stor til, at de interesserede kastede sig ud i et projekt herom. Senere er mejeriet blevet købt af Boligmægleren, og der er allerede begyndt at se pænere ud omkring bygningen.

Ballonfabrikken og byggeriet her har givet anledning til flere borgermøder. Vi venter stadig på lokalplanen for området, men efter at bebyggelsesgraden er blevet sænket, ser det ud til, at der er taget hensyn til de fleste af naboønskerne.

Et tilbagevendende emne her i byen er **trafikken**. Karakteristisk for den udarbejdede trafikplan som for flere andre planer for byen er, at vi stadig venter på de overordnede politiske beslutninger for byudviklingen. Trafikplanen bærer ligesom områdeudviklingsprojektet, Søtorvsprojektet og senest udrulningen af spildevandsplanen karakter af, at disse projekter gensidigt afventer hinandens realisering. Der er mange udfordringer med trafikken gennem Hvalsø. Blandt de emner, vi har påpeget, er specielt forholdene for de svage trafikanter. En stor del af indholdet i trafikplanerne handler om biler og ikke om gåendes og cyklendes udfordringer. Lidt er der dog sket i det sidste år. Der er kommet et **Torontoanlæg** op mellem biografen og stationen. Torontoanlægget består af orangegule stadigt blinkende lys, som gør overgangen mere synlig. Til at begynde med var der kun lys i højre side af anlægget. Efter vor henvendelse til kommunen blev det hurtigt ordnet, så der nu er lys i begge sider. Stor ros til vejafdelingen. Vi håber, lignende anlæg bliver sat op flere steder i byen. Blandt vore forslag er desuden generelle hastighedsbegrænsninger, så der bliver 40 km/t over det meste af byen. Vi forventer, at områdefornyelsesprojektet vil medvirke til at styrke trafiksikkerheden flere steder i byens centrum.

Vi har deltaget i et fokusgruppeinterview, som omfattede evaluering af kommunens **handicappolitik**. Vi sendte oprindeligt et høringssvar ind til denne politik, da den skulle iværksættes. I interviewet kunne vi gentage nogle af emnerne i høringssvaret, vi savnede mere fokus på. Det gælder specielt trafikforholdene og kommunikationen. Vi synes stadig, at handicappolitikken er for lidt handlingsorienteret.

Kommunens hjemmeside er meget mangelfuld. Vi har både skriftligt og mundtligt gjort opmærksom på mange mangler og uhensigtsmæssigheder. I øjeblikket er kommunen ved at ændre nogle ting ved hjemmesiden, som skulle gøre den bedre. Vi håber meget, det lykkes. En række af henvendelserne til bylavet går på, hvor man finder oplysninger om bestemte emner, om hvordan dagsordenerne fungerer, og om bilagene til de enkelte sager. Eftersom hjemmesiden er et af bestyrelsens vigtigste arbejdsredskaber, er det vigtigt, at den fungerer optimalt.

Kommunen sætter **mange initiativer** i gang, og nogle forsvinder i mængden. Det gælder bl.a. en **cykelstiplan og en trafiksikkerhedsplan**, som har været i høring, men hvor der nu efter et halvt års seneste politiske behandling stadig ikke er kommet endelige planer. Det er ærgerligt, for mange borgere har brugt tid på at komme med input til disse planer. En anden tilbagevende svaghed ved planerne, politikkerne og strategierne, og hvad de nu hedder, er den manglende udmøntning af dem i kommunens budgetter. Trafikplanen for Hvalsø har budget over de enkelte tiltag i planen, men det afspejler sig desværre ikke i kommunens budgetlægning. Der er dog lys forude for cykelstiplanen, idet den atter bliver forelagt politikerne i april eller maj måned og derefter igen sendt i offentlig høring. Også cykelstiplanen vil have et budget for de enkelte stier.

Lokalplanen for **Hvalsø station** er i høring i øjeblikket. Vi har haft mulighed for at kommentere forslaget til lokalplanen, inden det blev sendt i offentlig høring, og vi konstaterer med glæde, at de fleste af vore bemærkninger er kommet med i det udsendte forslag. Vi opfordrer vore medlemmer til at rette henvendelse til bestyrelsen, hvis I har emner, der bør medtages. Vi kan ikke love at tage alt med, men vi vil

naturligvis drøfte indsendte kommentarer i bestyrelsen, inden vi sender vort høringssvar til det udsendte forslag.

Nationalpark Skjoldungernes Land er blevet en realitet i årets løb. Vi har tidligere indsendt forslag til indholdet af nationalparkplanen, og i øjeblikket er forslaget til den endelige nationalparkplan i høring. Bylavet vil indsende høringssvar til denne, hvor vi bl.a. vil påpege vigtigheden af Hvalsøs placering som en af indgangene til parken. Hvalsø er desværre ikke en del af nationalparken, selvom nationalparken løber næsten hele vejen rundt om byen. Når vi ikke er med i den, kan vi heller ikke få del i de statslige midler, der er sat af til projekter og aktiviteter i nationalparken. Hvalsøs placering som udgangspunkt for gående og cyklende bør medtænkes i samarbejder med nationalparken. Vi vil endvidere påpege, at netop denne type besøgende vil skabe en bæredygtig turisme, som også kan give omsætning både i Hvalsø og i områdets andre mindre byer.

Et stort samtaleemne er **spildevandsplan 2016-2023**, som er godkendt af kommunalbestyrelsen. Vort høringssvar og kommunens svar herpå er udsendt til medlemmerne. Efter planerne starter arbejdet i løbet af i år i den nordlige del af byen og efter nogle år i den sydlige. Vi har haft mange henvendelser omkring forskellige forhold i forbindelse med denne plan. Vi har desværre oplevet, at såvel kommunen som Fors, der skal udrulle planen, er for indadvendte og ikke sætter sig så meget ind i, hvordan vi som borgere oplever det projekt, som for nogle kan koste op mod 100.000 kr. pr. husstand.

Som led i områdefornyelsen og udrulningen af spildevandsplanen har kommunen fået 2,7 mio. kr. til et klima- og naturprojekt i Hvalsø. Det er Hvalsø by's vision om at være "porten til naturen", der har fået puljemidler fra Miljø- og Fødevareministeriet. Der er givet tilsagn til et projekt, der blandt andet handler om at lede vandet væk fra Hvalsøs veje og huse på en naturlig måde.

Vi har til hensigt at søge et tættere samarbejde med kommune og Fors, så vi hele tiden er på forkant med udviklingen. Bestyrelsen har overvejet at afholde et medlemsmøde, hvor entreprenører og finansfolk kan fortælle om hhv. muligheder for tilslutning og afledning af regnvand på egen grund samt mulighed for lån til etableringen.

Kommunen har udarbejdet en **strategi for gadekær og bynære søer** i Lejre Kommune. I Hvalsø er Skolesøen beskrevet, og vi har i vort høringssvar nævnt, at vi gerne ser den bevaret, som den er nu. Vi har desuden foreslået, at strategien medtager de øvrige søer i Hvalsø-området.

Lejre Kommune har for første gang afholdt et **fællesmøde for kommunens grundejerforeninger**. Her blev der fortalt om forskellige emner af interesse for bylav og grundejerforeninger som f.eks. hvad kommunen har på vej på de tekniske områder, den ny affaldsordning fra 2018 og Vej og Parks arbejdsopgaver og naturvenlig drift.

De **nye affaldsordninger**, hvor vi skal sortere i flere enheder fra 1. januar 2018, har også givet anledning til henvendelser til bylavet. Specielt har bortfaldene af såvel storskralds- som haveaffaldsordningerne givet anledning til bekymring hos nogle af vore medlemmer. Vi skriver til kommunen om disse bekymringer.

Lejre Kommune har nedsat et såkaldt **§ 17.4 udvalg** med fokus på at detailplanlægge og gennemføre indsatsen "Der findes et sted, hvor vi er fælles om kerneopgaverne" samt arbejde med afbureaukratisering.

Et § 17.4 udvalg består af politikere og indbudte personer uden for Kommunalbestyrelsen. Det er dog stadig Kommunalbestyrelsen, som har beslutningskompetencen. Udvalget er udover Økonomiudvalget sammensat af ti eksterne repræsentanter udpeget blandt borgere, virksomheder og kommunalt ansatte, herunder en repræsentant for et lokalråd/bylaug/Byforum. Økonomiudvalget har udpeget Hvalsø Bylavs formand som denne repræsentant, og bylavets formand er udnævnt til næstformand i udvalget. Som en del af forløbet skal afholdes nogle møder, hvor et antal borgere kan være med til at udpege vigtige indsatsområder. Vi opfordrer jer til at melde jer, når det via annoncering bliver muligt at gøre det. Navnet § 17.4 udvalget siger ikke noget om indholdet, og derfor ændrer udvalget sandsynligvis navn til kernevelfærdsudvalget.

Af **andre sager**, vi har drøftet i bestyrelsen, kan nævnes muligheden for at lave et bynet og byporte. I forbindelse med et eventuelt bynet har vi haft kontakt til bynettet i Tune og en af de lokale antenneforeninger. Vi mente dog ikke, at vi kunne skabe den nødvendige basis for at etablere et bynet.

Vi har desuden henvendelser fra medlemmer, som ønsker rådgivning i konkrete sager, der ikke har generel karakter. Her har vi deltaget som bisidder og også henvist til borgerrådgiveren, som om lidt vil fortælle om sit virke.

I år er der 10 års jubilæum for kommunesammenlægningen. Bestyrelsen har i den forbindelse talt om at lave en **bustur** rundt i kommunen, hvor man kan se de andre dele af kommunen og høre om nogle af de emner, der rør sig her. Det gælder f.eks. også Nationalparken.

Vanen tro vil jeg gerne **tak**ke bestyrelsen for vort fælles arbejde og mange gode diskussioner. En særlig tak skal gå til vore afgående bestyrelsesmedlemmer. Keld Buciek har haft med vor hjemmeside og foreningsfolder at gøre, og han har gavmildt udøst af sin store viden og ekspertise omkring byudvikling. Kasper Eliassen har været kasserer og ført vort medlemskartotek. Begge har derfor gennem deres tid i bestyrelsen lagt mange timer i bylavets arbejde. Mange tak for det. En stor fordel ved frivillige foreninger er, at det over tid er adskillige personers viden og forskellige baggrunde, foreningerne kan få glæde af.

Vi vil også gerne takke vore eksterne samarbejdspartnere, som vi har fået mange flere af i årets løb, og som vi har nævnt i denne beretning. Ligeledes vil vi gerne takke de lokale medier, fordi de er opmærksomme på vor eksistens og nævner os i forskellige sammenhænge. Endelig skal der lyde en tak til Lejre Kommune, som har fornøjelsen af at modtage vore mange kommentarer og henvendelser. Vi har mødt adskillige medarbejdere fra forskellige centre i årets løb og haft mange gode samtaler med dem. Kommunen har desuden mødt os, når vi har stillet spørgsmål i Kommunalbestyrelsens spørgetid.

Som nævnt hører vi meget fra vore medlemmer. Det giver stor inspiration til bestyrelsesarbejdet. Mange tak for det. Bliv ved med at komme med kommentarer. Også tak til jer, som er mødt frem her i dag.

Beretningen blev godkendt på generalforsamlingen torsdag den 9. februar 2017.